

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XIII.

V Ljubljani 29. sušca 1860.

List 7.

Smert Gospodova.

Glasi se s križa mili glas narave.
Prehaja bitje vse neznana sila.
Ko ravno ura je dvanajsta bila,
Pokrije gosti mrak doline in višave.

Sovražnikov so zveršene naprave,
Kervi se hudobija je napila,
Boga, stermite! v smert je obsodila;
Zasrambo Mu pošilja za pozdrave!

Kar Luciferu bi se strit' grozilo,
Stori človeštvo z nečloveško silo!
Njegova smert divjaštvu grozo vdihne:

Se trese zemlja, grobi se okoli
Odpirajo, — in stotnik sam Ga moli; —
V žalovanj' odrešena natora vtihne. —

Ig. Dia. B.

Jeruzalem.

Na nočne trate zvezde zró meglene,
Med njimi luna v blaženi tihoti
Smehlja prijazno zemski se samoti,
Razjasniti prebridke sanje njene!

Al svit zbeži, smehljaj na nebu zvene,
Ob Jordanu je tiho in na poti,
Molče zrakovi, ceder šum ne moti;
Natora moli, — sluša, kaj se sklene.

Ko harp Sionskih strune zaavencijo:
„Jeruzalem! kak ziblje te veselje;
Spolnjene so, spolnjene tvoje želje!

Slemenca se visoke spet stemnijo.
In prej ko zlije svit večerna zarja
Kervavel bode temni verh Kalvarja!“

Fr. Zakrajšek.

PISMO

s katerim vé rni Ljubljanske škofije sv. Očetu papežu Piju IX. v Njih britkostih svojo ljubezen, češenje in verno vdanost naznanujejo.

Sveti Oče!

Serditi sovražniki Božji in Njegove svete cerkve, kateri se Boga ne bojé, in nobene od njega postavljene gosposke, ne duhovske, ne deželске, nočejo spoznati ter se ji podvreči, zlasti sv. katoliško cerkev s svojo razkačeno jezo preganjajo; — hudobni rogovileži, ki vedno in neutrudeno ljudi in cele narode podpihujejo, zviti peklenski zapeljivci so pri mnogoverstnih narodih vse njih zaveze zrahljali, svete pogodbe v nič djali, močne vlade oslabili, utrudili in njih edinost podkopali, kraljevske sedeže ali poderli ali saj omajali, in zdaj še clo svoje roparske, kervoželne roke po tistim posestvu stegujejo, ki je, kakor nas zgodovina uči, nar starji, nar pravičniji, namreč po sv. posestvu in deleži sv. Petra.

Že so v nekterih krajih tistih deželá, ktere je Vam, sveti Oče, kakor nasledniku sv. Petra in Jezusovimu namestniku na zemlji, modra previdnost Božja v posest odločila, puntarski plamen vpihali.

Sveti Oče! Lahko si mislimo žalost in bolečine, ki jih občuti Vaše prelubeznjivo sercé, ki bije le v zveličanje svojih otrok, dve sto milijonov katoliških kristjanov. — Zvedili smo namreč po naših duhovnih pastirjih in tudi z lastnimi očmi v raznih časnikih brali, kako si ti hudobneži z vsimi nar zaničljivšimi pripomočki prizadevajo, svoje nar hudobniši namene doseči, namreč: prečastiti apostoljski sedež zasramovati, njegove presvete pravice z nogami teptati, sv. katoliško, edino zveličavno vero podkopati, keršansko zadržanje popolnoma popačiti, Božje služabnike in vse zveste podložnike preganjati.

Ako, kakor sv. Pavel piše, vsi udje bolečine čutijo, če je tudi le en ud bolan, kako bi li zamogli mi neobčutljivi ostati, ko slišimo, de se prvi ud, glava Jezusoviga telesa, vidni poglavar naše sv. cerkve, zasramuje in z vsakorsnimi britkostmi napaja? — Ako se dobri otroci jokajo, viditi svojiga ljubiga očeta v sovražnikovih rokah, kako bi li mi, katoliški kristjanje, prezvesti Vaši otroci, zamogli solz zderžati se, ko vidimo, de Vas, našiga duhovniga Očeta neizrečeno sovražni ljudje obdajajo, kateri po svojih hudičevih naklepih hočejo Vam, namestniku Božjemu na zemlji, posvetno oblast le zato odvzeti, de bi Vašo duhovno moč ložej oslabili, ali, ko bi le mogoče bilo, še clo zaterli.

Le to edino nas v naših pravičnih bolečinah nekoliko tolaži, ko slišimo, de ste Vi, Sveti Oče, v svojih strašnih bolečinah popolnoma vdani v voljo Božjo, in de se na Božjo pomoč nepremakljivo zanašate; — torej pa tudi mi terdno pričakujemo, de bo Vaše redno in terdno zaupanje opravičeno, ki ga stavite v Jezusa, svojiga mojstra in nevidniga poglavarja sv. cerkve, ktere tudi peklenske vrata ne bodo premagale. Terdno se zanašamo, de bo tudi vaše zaupanje v Jezusa, ki ni pripustil, de bi se bil sv. Peter v viharo valovito morje pogreznil, — On, kateri je namestnikom sv. Petra v nar hujših nevarnostih še vselej pomagal, očitno venčano s tem, de Vam bo kelih terpljenja odvzet in de se bodo Vaše neizrečene stiske in nadloge v veselje in prid vesoljni katoliški cerkvi po slavni zmagi izšle.

De bo pravična reč slavno zmagala, toliko terdnejši pričakujemo, ker slišimo, de pripomočki, s katerimi hočejo ti Božji in človeški sovražniki svoje peklenske naklepe speljati, niso tisto orožje, s katerimi bi se dali hudobni nameni doseči.

Kakor res sveti in resnični Bog živi in svet vlada, resnica in pravica boste vselej zmagale laž in golfigjo, krivico in puntarsko silo. Hinavci in dvojezičniki, nezvesti in nepošteni ljudje in vsi prijatli laži in zvijač zamorejo le za nekoliko časa obstati, poslednjič pa jih resnica in pravica vselej premagata.

Iz tega sv. namena se molitve iz naših sere vsaki dan vzdigujejo k Njemu, čigar angelj je nekdaž železje, v katero je bil sv. Peter vkovan, sterl in Petra iz Herodovih rok in kervoželjnih rok judovskega ljudstva otel; k Njemu vsaki dan goreče molimo, ki je obljubil: „Pri vas ostanem vse dni do konca svetá;“ — k Njemu, ki je tolažil, rekoč: „Kar bote koli Očeta v nebesih v mojim imenu prosili, vam bo dal.“

Dozdaj že smo iz tega sv. namena molili; tode še gorečnije in ginljivše in še bolj vneto bomo zdaj molili, ker časi čedalje huji prihajajo. Kakor iz eniga serca hočemo prositi, da bi Bog po svoji neskončni milosti in gnadi vse sovražnike sv. cerkve in apostolskiga sedeža razsvetlil, na pot pravice in resnice in zveličanja nazaj pripeljal. Na pomoč kličemo Marijo, vselej čisto in brez madeža spočeto Devico, Mater Božjo in našo preljubeznjivo mater, da bi se vsigamogočni Bog na stiske svojiga namestnika na zemlji milostjivo ozert, Vas, Sveti Oče, pa s svojo mogočno roko varval in ne dal sovražnikom v roke, velikoveč hudo voljo Vaših sovražnikov sterl ter jih osramotil, vsimu katoliškemu ljudstvu, Vašim zvestim otrokam, pa kmalo postal mirne čase, katerih tako željno pričakujejo in živo potrebujejo.

Blagovolite torej, Sveti Oče, sprejeti te resnične in serčne naše čutila v znamenje, da smo Vam in apostolskemu sedežu verno in zvesto vdani; da Vas kakor otroci svojiga miliga očeta spoštujemo in visoko častimo, ter se Vaše nepremakljive stanovitnosti in terdniga Vašiga zaupanja serčno veselimo. Vaše in sv. apostolskiga Sedeža pravice bomo vselej in povsod terdili in zagovarjali in po svoji moči varvali ter Vam, svojimu svetimu duhovnemu Očetu v stiskah na pomoč pritekli.

Zdaj pa klečé in ponižno še apostolskiga blagoslova prosijo

Svetiga Očeta

nar pokorniši in zvesto vdani otroci

Ljubljanske Škofije.

ANTON MARTIN

po milosti Božji Lavantinski škof,

vse svoje verne ovčice v Gospodi pozdravim, in vse dobro iz serca želim.

Veliko veselje verli sin, blaga hčer občuti, kadar v ptujem kraju, deleč od svojiga doma pismo dobi od dobrega očeta, od svoje ljube matere. Trepetaje list odpira, in z gorečim srcem prebira, kaj oče pišejo, kaj pravijo mati, kako se jim domá godi. Po sedemkrat prebere pisemce drago, ga poljubi in tako dolgo čita in kaže, da ga z branjem pomaže, pa tudi globoko v svoje serce zapiše, kar oče in ljuba mati naročajo. „Oh, dragi stariši, kdaj mi hočete spet pisati!“ — tako zdihuje dober sin, pošena hčer v ptuji deželi.

Preljubi sini in hčere imenitne matere svete katoliške cerkve! imenitno postno pismo Vam po meni pošlje tudi Vaša skerbna mati. Poslušajte tedaj, kaj Vam lepiga piše, berite radi, kaj Vam imenitniga naroča, ter Vas lepo pozdravi, svoje verne otroke, ktere je po svetim kerstu prerodila, Vas odgojila in učila, ki neprenehoma za Vas moli in skerbi, ter se boji, da ne bi kteriga Vas zgubila, dobra mati svojih vernih otrok. Tri reči Vam piše sveta mati katoliška cerkva, in posebno za letas priporoči: da svete poste zvesto deržite, svoje matere svete cerkve ne pozabite, ko ji se v sedanjih časih huda godi; ji pa tudi radi pomagajte zoper sovražnike njene in Vaše, kateri ji silo delajo in jo vkončati želijo.

Kakor vsako leto, Vam tudi za letošno 1860 v imeni svete katoliške cerkve oznanim, kako se nam je postiti v duhu in v resnici, Bogu v čast, našim dušam pa v zveličanje. (Nasledva postna naredba.)

Veliko slabih katoličanov sveti post le malo, ali ga celo kaj ne obraja, pa tudi drugih cerkvenih zapoved ne dopolni, mislim de večidel zato, kajti svoje matere svete cerkve prav ne spoznajo, ki nam zapovedi daje. Pač se ima po pravici čez take nepokorne otroke sveta mati katoliška cerkev mlo potožiti, rekoč: „Otroke sim zredila in odgojila; oni pa me zamečujajo (Iz. 1.-2-3.) Ne daj Bog, da bi mi tudi taki bili! Čujte torej in dobro razumejte, kdo je naša sveta mati katoliška cerkev, in kako smo jo dolžni visoko spoštovati in lepo vbogati.

Sveta cerkev rimsko katoličanska je nevesta Kristusova, in naša ljubeznjiva mati, kteri nas je Kristus izročil, da nas uči, za nas skerbi in nas varno vodi po pravi poti v večno življenje. Brez njene pomoči za nas zveličanja ni. To svojo nevesto si je usmiljeni Jezus izvolil, jo odkupil in omil s svojo predrago Rešnjo kervjo, jo je stvaril iz svoje prebodene strani na križi, ter si jo je posvetil. In kader se je k svojimu Očetu v nebesa povernil, je svoje verne, ktere je večniga pogubljenja rešil, svoji nevesti, sveti cerkvi zročil, in nam jo mater dal, naj po materno za nas skerbi, in nas za njim pelje v čast nebesko.

Kako si je pa Kristus sveto cerkev, svojo nevesto izbral? Ko je usmiljeni Jezus po sveti hodil in učil, si je nabral poštenih ljudi, ki so bili prave volje in pa pošteniga serca. Iz med tih svojih vernih poslušavcov si je izvolil dva in sedemdeset učencov, iz med učencov pa dvanajst apostoljnov in jim je svetiga Petra perviga vidniga poglavarja dal, rekoč: „Ti si Peter (skale mož) in na to skalo bom zidal svojo cerkev (vidno Božje kraljestvo na zemlji), in peklenške vrata (sovražne moči) je ne bodo zmagale“ (Mat. 16, 18.), Rekel je sv. Petru svojimu naj višimu namestniku na zemlji: „Pasi moje jagnjeta (moje verne), pasi moje ovce (voditelje moje čede). (Jan. 21, 16-17.) „In tebi bom dal ključne nebeskiga kraljestva (naj viši oblasti); in kar koli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih; in kar koli boš razvezal na na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ (Mat. 16. 19.).

Ukazal je pa tudi svojim apostoljnam Jezus, rekoč: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jaz vas pošljem. (Jan. 20, 11.) Kar koli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.“ (Mat. 18, 18.) — Naročil je mašnikom, svojim namestnikom, rekoč: „Niste vi mene izvolili, ampak jaz sim vas izvolil, in sim vas postavil, da greste, in sadú obrodite, in de sad vaš ostane. Pojdite torej, in učite vse narode, in keršujte jih v imeni Očeta, in Sina, in svetiga Duha. Učite jih spolnovati vse, kar koli sim vam zapovedal. In glejte! jaz sim z vami vse dni do konca sveta.“ (Mat. 28, 19-20.)

Vidite, verne ovčice, tako modro je usmiljeni Jezus sveto katoliško cerkev, občestvo svetnikov, ustanovil, in si jo nevesto posvetil, kakor duhovno telo, kteriga srečni udje smo tudi mi; ne po našem zasluženji, ampak po neskončnim usmiljenji Božjim. Jeli ni ta sreča velika? Oh, velika, da ni nobena kraljeva krona tolika.

Sv. Peter, pervi namesnik Kristusov in vidni poglavar njegove svete cerkve na zemlji, je bil v Rimu križan in v nebesa vzet; pa njegovi nastopniki so rimski papeži, in sedanji papež Pij IX. so 258. nastopnik svetiga Petra, sveti oče vsiga katoličanskiga sveta, ki imajo svetiga Petra pervi stol, steber in terdnost resnice, naj višji duhovsko pravico in oblast. Za to molimo pri vsaki sveti službi Božji za našiga papeža Pija IX. naj jih Bog ohrani,

oživlja in oserečuje na zemlji, in jih ne da sovražnikom v roke. Oh, kaj bi bila sveta cerkev brez papeža, vidniga poglavarja na tem sveti? Bila bi bučelni roj brez matice — truplo brez glave — društvo polno zmot in razdertij. (Konec nasledva.)

Vsim ljubljanim vernim Ljubljanske škofije zveličanje in blagoslov v Gospodu!

(Konec.)

Jezus ponižnost od nas hoče, in sam je bil zgol ponižnost: „Učite se od mene, zakaj jez sim ponižen.“ — On hoče, da bodimo krotki, in sam je bil tudi krotak, kakor je rekel: Učite se od mene, zakaj jest sim s serca krotak.“

Sladak je Jezusov jarm in lahka Njegova butara. Kolikor voljniši butaro nosimo, toliko manj težka je, in kolikor dalje jo nosimo, toliko lažji nam je. Le, ker je nočemo nositi, nam je težka, in le ako je še nismo nosili, se nam pretežka zdi, da bi jo nositi zamogli. — Ali, poskušajmo le, na rame jo zadenimo, in zvedili in spoznali bomo, da je v resnici lahka. Začni, ljubi moj kristjan, kersansko živeti, in prepričaj se boš, da je Jezusov jarem sladak, in lahka Njegova butara.

Sladak je Njegov jarem, lahka Njegova butara, zlasti tistim, ki jo nosijo z mladiga. Kdor se je v svoji mladosti učil, samiga sebe premagovati, se bo v starih duch lahko premagoval. — Kdor se je v mladih dnéh učil, si marsikaj prijetniga pritergati, se mu to tudi v starosti ne bo težko zdelo. Kdor grešno nagnjenje svojiga sercá, kadar se je prvič oglasilo, zatara in premaga, ga bo, ako se zopet oglasi, že lažje pregnal in sam pri sebi spoznal resnico, da je Jezusova butara lahka, ako se vadimo, z mladiga svoje nagnjenja premagovati.

Sladak je Jezusov jarem in lahka Njegova butara; saj On nikomur toliko ne naklada, da bi nositi ne mogel in daje nove moči vsakimu, kdor Ga prosi; zakaj On ne pusti pod težo brez pomoči nobeniga, ki jo hoče nositi in Ga prositi zamore.

Sladak je Jezusov jarem, in lahka Njegova butara; zakaj ako jo človek le nekoliko časa nosi, mu jo Jezus zopet odvzame in stori, da bo ta, ki je Njegov križ nosil, v deželi povračila z Njim kraljeval vekomej. In toliko plačilo butaro polajša. „Kteri bodo z menoj križ nosili, — tako sam govorí, — bodo z menoj sedeli na veličastnim sedeži, in oni, ki z menoj terpe, se bodo tudi veselili z menoj.“ To je Njegova obljuba; — ona nam butaro zlažšuje.

Ljubeznjivo nas tedej Jezus vabi, kaj lahkiga nam zapoveduje, in neizrečeno veliko nam obeta, rekoč: „Pridite k meni, pri meni boste pokoj našli svojim dušam.“

Sladak je torej mir, ki ga Jezus v naše serca vlija; ne le na unim svetu On svoje služabnike z neskončnim veseljem plačuje, ampak že tukej jim nebeški mir daje. Vsakterimu obloženimu človeku Jezus prigovarja, rekoč: Le nōsi svojo butaro, le nosi jo, zakaj ona ti pokojno in mirno vest dela, verzi pa od sebe butaro nečimerniga svetá, butaro meseniga veselja; zakaj kolikor dalje boš to butaro nosil, toliko bolj te bo tvoja vest pekla. Kjer kraljuje posvetna in lastna ljubezen, in mesena sladnost, tam se, če prej ne, gotovo konec življenja grenko očitane vesti zbudi. Grenka in težka vest pa je nar težji butara, butara vsih butar.

Vse drugači pa Jezus plačuje njemu, ki Njegovo butaro pridno in zvesto nosi. Njegova vest je jasna, pokojna in mirna; ona ga ne kaznuje, mu ne očita, mu ne grozi, ga ne terpinci, — marveč ga razveseljuje ter ga že na tem svetu z nebeškim veseljem uapolnjuje.

Kdor ima dobro, pokojno vest, ga preteklo življenje ne straši, in ga tudi prihodnje ne skerbi, zakaj, kar se je bil pregrešil, mu je odpušeno, je zbrisano in pozabljeno, zdaj pa je prijatelj Božji, ki mu vsakdanje pregreške, v ktere

pri vsi svoji zvestobi pada, sproti odpuša, zakaj ljubezen, ki vsako spokorno solzo zbrise, si je vedno enaka, malo in veliko odpuša in perpušti, da grešnik v vsakdanje pregreške pada, da ga velikih grehov prevzetnosti in napuha varuje. Blagor njemu, ki Jezusovo vabilo sprejme in resničnost Njegovih obljub z lastno skušnjo poterditi zamore.

Tode, kdor hoče k Jezusu priti in pri Njem mir in zveličanje najti, mora narprej spoznati, da je obložen, in potem se še le podati k Njemu, ki ga zamore in hoče rešiti in oprostiti.

V verige, ki so nam jih grehi skovali, smo vkljenjeni, pa jih iz lastne moči ne moremo raztergati. Kdor to veruje, čuti in spozna, je s serca ponižen, in ravno ponižnost ga zamore rešiti; rešen pa vender še ni. Kdor v Gospoda zaupa, da ga le On zamore in hoče rešiti, in da ga bo tudi rešil, on ima pravo zaupanje, ki ga pelje k Gospodu, pri katerim rešenje zadobi.

Ponižnost in zaupanje ste nar dražji nebeški dar, ki ga Gospod naprej pošilja, za njim pa sam pride.

Ste pa tudi one k zveličanju tako potrebni, da brez nju zveličanja doseči ne moremo, ga torej zastonj išemo.

Dolgo dolgo si, kakor Savel, v slepoti živel in sam sebe goljufal: kar se nebesa odpró, in svetli žark se zlije v tvoje serce, in ti razodene in pokaže vezi, s kterimi si bil zvezan in vkljenjen, kterih pa nikoli nisi vidil, nikoli čutil, ker ti jih je lastna ljubezen zakrivala, morebiti si se jih clo veselil. Ta Božja luč ti razodeva grehe, ki te vežejo; lastna ljubezen pa ti jih prikriva, kakor da bi tvoje reve in nadloge od drugod, in ne iz greha izvirale. — Gnada Božja ti razodeva, da se iz lastne moči ne moreš znebiti pregrešnih verig in vezi, — lastna ljubezen te pa vedno pregovarja, da si zadosti močan, greh v sebi zatreti, se ga oprostiti, t. j., se posvetiti in zveličati. — Gnada Božja temó iz tvoje duše prežene in jo razsvetli, da svoj revni pregrešni stan vidiš, in sebi in pred Bogom spoznaš, da si res zvezan, da te je greh zvezal in vkljenil, in da sam iz sebe vezi stergati ne moreš. In kadar to spoznaš sebi in pred Bogom, se je ponižnost v tvojim sercu rodila. Da se torej ponižnost v tvojim sercu začne, je treba, da zanjke, ki ti jih lastna ljubezen plete, odkriješ in vse ovire in zavire premagaš, ki ti jih lastna ljubezen nastavlja.

Ravno ta nebeška luč, ktera ti da spoznati svoj pregrešni stan, te pa še dalje pelje. Ona ti gori kaže Sinu Božjiga, tvojiga odrešenika. On je, ki te zamore oprostiti, zakaj Njemu je dana vsa oblast. On je, ki te pa tudi hoče oprostiti, in se ravno zato nebeškemu Očetu vedno daruje, da bi te oprostil. On je torej in le On, ki nas grehov in njih vezi zamore in hoče oprostiti in nas bo tudi oprostil.

Ako v Jezusa, svojiga Boga in Zveličarja živo veruješ, boš v Njega tudi terdno upal, in to upanje bo storilo, da porečeš: Kakor si, ljubi Jezus, resnično moj Zveličar, ravno tako je resnično, da me rešiti zamoreš in hočeš, — resnično, da me boš tudi rešil.

Tako ste se tedej ponižnost in upanje v tebi oživele, ki ste obe hčeri nebeški, nebeški dar. Združeni nam zveličanje pridobite, zakaj peljete nas k Jezusu zveličanja iskat, in ker Kristus pri nas to najde, česar On ise, namreč ponižnost, ki se odkritoserčno svojih rev obtožuje, in zaupanje, ktero rešenja prosi, se Božja gnada, ktero nam Jezus vedno ponuja, naših sere prime, ter nam to stori, kar Petru, kteri je milo jokál, kar je storil grešnici, ki je pri Njegovih nogah klečala. On britke solze ponižnosti milo pogleda, solzo zaupanja pa z nebeškim veseljem plača.

Da nas torej naš ljubi Zveličar o postnim času ne bo zastonj k sebi klical ter nas opominjal, Njegov jarem nositi; da ne bo zastonj ponujal miru in pokoja našim dušam, si hočemo pred vsim drugim perzadevati, ponižni biti. S ponižnim in skesanim sercam zavolj svojih grehov hočemo vse zvesto spolnovati, kar nam naša mati sv. kat. cerkev o tem postnim času k zveličanju naklada. Kristusov duh naj

nas vodi, vse mu hočemo dati, vsimu se odpovedati, vse storiti, kar je Gospodova volja, de zadobimo Gospodov mir in ga vedno ohranimo.

Zlasti vi, ki ste dozdej grehu služili in njegovimu poželenju, vi zlasti ne preslišite, dokler je še dan, Njegoviga glasú, ki vam gnado ponuja. Saj je glas tistiga, ki je prišel iskat, kar je bilo zgubljeniga, na dom perpeljat ovco, ki je zašla; Njegov glas je, ki je zgubljene ovce tako dolgo iskal, de jo je najdel; Njegov glas je, ki noče smerti grešnikov, ampak de se spreobrne in živi; Njegov glas je, ki hoče, de bi bil en hlev, v katerim naj bise vsi zbrali, in le eniga pastirja imeli. Njegov glas je, ki nam je edino pravo pot v nebesa pokazal, in kateri je, — o neizmerna ljubezen, — tudi za to skerbel, de na tem potu ne omagam, ter nam je angeljskiga kruha preskerbel, de se, kadar slabimo, okrepčamo in serčno dalje gremo; ako je pot, ki pelje v nebesa, včasih težavna, nam svoje teló v jed, svojo kri v pijačo daje v presvetim Rešnjim Telesu.

Ljubi moji! si li moremo veči ljubezen misliti, kakor je ljubezen Jezusova, ki za nas na križi umerje, de zamoremo mi vnovič rojeni biti? — kterimu že to ni zadosti, ampak kateri sam sebe v hrano daje, de bi naše duše za nebesa podbudil in poživil? — Ali si pa moremo tudi veči hudobijo misliti, kakor bi bila, ako bi zapustili Sinu Božjiga, kateri je pod podobo kruha in vina med nami resnično in živ pričujoč; ako bi se od Njega — nar Svetejšiga — obrnili, ki nas k sebi vabi, de bi nas s svojim življenjem oživil, ako bi živi studenec zapustivši za greham letali? — Ali si zamoremo veči nesrečo misliti, kakor je greh, ki nas od Jezusa loči, de bi v Božjim zapušeni konec vzeli! O bežite torej pred greham, sovražite ga kakor Božjiga in svojiga nar večiga dušniga sovražnika. S takim kesanjem in studam nad greham pristopite torej k zakramentu sv. Pokore, s tem studam nad greham se Jezusoviga križa oklenite, in prejeli boste dušni mir, in tudi tolažbo v časnih britkostih, nadlogah in težavah. Saj nam je vsaki dan pred očmi sv. križ, s kteriga nas še vedno ljubeznjivo Jezus kliče, de naj vsi pridemo, ki terpimo in smo obteženi. On, ki je nar več terpel, ki je za vse terpel, hoče tudi vse okrepčati, vse razveseliti. Vsi, tudi vi, ki ste se svetá utrudili ter se pripricali, de tam ni miru za vas, tudi vi pridite, pod sv. križ poklekните in učite se spoznati, de je vse posvetno veselje le goljufno in nečimurno, in de se naj le pred Jezusom pripogibujejo vse kolena v nebesih, na zemelji in pod zemljo, in de naj vsi jeziki spoznavajo, de Jezus Kristus kraljuje v veličastvi Boga Očeta. Amen.

Véliká Namestnija Ljubljanske škofije 1. svečana 1860.

Anton Kos m. p.,
kap. Veliki Namestnik.

Kaj sim doživel?

Nektere resnične, pa podučivne in svarivne prigodbe iz mojiga življenja v poterjenje za resnico Božje besede in v čast Božje previdnosti.

Spisal L. Dolinar.

II. Denar trohljiva naslomba.

Človek na svetu vé, de si v svojih potrebah ne more vselej pomagati, in si išče koga, na kogar svoje zaupanje stavi, de bi v svoji potrebi pomoč najdel. Otroci zaupajo na svoje stariše, žena na moža, mož na prijatle, ali na svojo veljavo, na svoj bistri um, ali pa na denar, če ga ima. Ali dostikrat se v tem zaupanju ogoljufamo, in palica, na katero se zanašamo, se zlomi, nam v roke vsadi in bolečine naredi, ako zraven pozemeljskih reči, kakor dobrih perpomóckov, v Boga perviga zaupanja ne stavimo, in ne rečemo z Davidam: „Ti si moja moč, zveličanje mojiga obraza in moj Bog.“ Andrej O. . ., posestnik dobre zemlje in mlina, je menil, de denar človeka srečniga

stori. Njemu so namreč petice pele v dobrih in slabih letih; v dobrih je veliko pridelal, v slabih pa v mlinu veliko zaslužil in drago prodajal, in djali so, de je imel poln pehar dvajsetic; ali se je bil kje sam pohvalil, ali je pa žena pravila. Pri merici od žita ni imel težkih rok, vender pak je zgrabil vsako priliko kak dobiček storiti, naj bo lepo ali gerdo. Prav mož beseda ni bil, de bi se bil zamogel kdo na njegove obete čisto zanesti, in to tudi vé, de ga je sosed v letu 1817 prosil treh bokalov ječmenke na pósodo, de bi svojo družino preživil, in dobil bi jo bil za denar, za pošteno vračilo pa ne. Pustimo ga zdaj pri njegovi sreči, in pogledjmo, kaj se je naprej godilo.

Andrej je imel le eniga sina. Tomaža po imenu, molččiga, uboglživiga, ki je le raji doma bil, ker hiša je bila na samim. Ko je Tomaž dorastel, sta želela oče in mati svojiga sina oženiti.

Ktero nevesto bomo vzeli? vpraša mati očeta; Tomaža tako nihče ni vprašal, in bi tudi ne bil nič rekel. Oče pravi: K D. bomo šli, ta bo bogata. Materi pa ni bilo všeč: Mi smo za D. preslabi; raji tukaj ktero vzemimo. D. je bil bogat, mogočen ključar, in kdor je prišel k hiši, je to zdajci zvedil. Šli so k D. dobili pet sto goldinarjev in nevesto, ki je bila duha svojiga očeta. Vse ji je bilo preslabo v samotnim kraju, in kmalo je zabavjica padla na tega ali uniga, tudi na hišniga očeta; nič ni bilo kakor doma; in niso kvatre minile; de se je nekaj jela kregati — in potem je ušla.

Teden za tednam mine, in Mice od nikoder ni, tudi druge kvatre je ni nazaj. Mati pravi očetu: Zdaj pa denarje jej! Ljudje so pa Tomaža ravnali, de naj po njo gre, Tomaž odgovori: Jez je nisim vdaril, ne gonil, ne opravljal; sej ve, kje me je pustila. Čez pol leta so D — ovi poročili, de naj Tomaž po ženo pride. Šel je, jo zopet vzel in domú pripeljal spokornico. Lahko se uide, težko pa nazaj pride. Vse to govorjenje in popraševanje sosedov je njegovi hiši prav težko djalo, in niso si bili prav dobri več. Bog pa je tudi vse prenapredil. Kake dve leti potem je stari umerl; mlada pak se je bila ognja silo ustrašila, ker se je bila ogelnica vnela — komej streljaj od hiše. Žena je potem močno zbolela in pri vsih zdravilih hirala in še le čez pet let umerla, bolj spokorjena, kakor takrat, ko jo je bil Tomaž v drugo nazaj pripeljal. Pa tudi mati je bila umerla in Tomaž sam ostal, ki ga je Bog pa močno skušal, de je v revšino prišel in v dolgé zlézel. Kar so mu bili oče zapustili, ga ni revšine obvarvalo, ker denar je trohljiva naslomba: kdor pa v Boga zaupa, ne bo na sramoti ostal. Menim, de je bil Bog Tomaža z drugo ženo, ki mu jo je bil dal, potolažil. Naj še pristavim, de je dobro možem, včasih glas svoje žene poslušati, kakor je že Bog Abrahamu rekel storiti v tem, kar mu Sora poreče; ako bi se to spolnovalo, bi marsiktera nesreča hiše ne zadela.

Zamurček Jožek Krajnski.

(Dalje.)

Potem ko sim se bil od Božiča 1853 do poletja 1854 v Ljubljani, gostoljubno sprejet od tadanjiga šen-Peterskiga v. č. fajmoštra M. Svetličiča, sedanjiga korarja v Novim mestu, v skerbni postrežbi kolikor toliko ozdravil, se podám z novo odpravo tistiga leta zopet v Egipt. Jela se je pa poprešnja polletna bolezen, še ne dosti ukrotena, z nar hujši silo obnavljati, in imenitni zdravnik Diamanti mi je svetoval, ne le naprej ne iti, temuč naglo se nazaj verniti, rekši, de bili so ostanki (simptomi) poprešnje bolezni še v životu in se je torej precej obnovila, ko sim stopil v uno obnebje.

Nazaj gredé sim torej želel seboj saj zamurčka vzeti in ga za misijon odrediti, de naj bi me on namestoval, ker mene obnebje tamkej ni terpelo. Bil je pa takrat terg

v mestu v neki daljavi od Kajre in vsi boljši sužnji so bili na terg vlečeni, tako de misijonski opravniki (agenti). g. Mardrus, ni mogel nobeniga za me pripravnega dobiti. Takrat mi v misel pride Fadala, ki sim ga želel poprešnje leto seboj vzeti, in povém opravniku, de je pri ti in ti gospej. Naravnost gre zavolj njega vprašat. Ni dolgo terpelo, kar pripelje maliga Fadala-ta, in ta je ravno naš Jožek, ki se je poprej Fadala imenoval. Izročila mi ga je bila gospá s pogojo, de naj se ji namesto njega zamurska deklica iz sužnosti odkupi. Bila ji je pozneje res z misijonskim denaram majhna zamurka odkupljena, ki je bila tudi potleji keršena, čez nekaj časa pa je umerla, zdi se mi, de za kolero. Pač je prišla zdaj deklica Jožku naproti hvaležna, ker ravno zavolj njegoviga odhoda v Evropo si je ona nebeško kraljestvo pridobila. Zanesljivo je tudi zanj prosila, ko bi bil imel kej v vicaš biti.

Dal sim bil fantu novo obleko kupiti, in desiravno se je takrat, ko je bil ravno prišel, nekoliko skremženo deržal, se me je bil vender precej prilastil, in prav prijetno je bili najno popotvanje, razun moje bolezní. Vedril in kratkočasil me je od tistiga časa več ali manj s svojimi otročjimi, pogosto prav smešnimi, pa tudi spodbudnimi pogovori. V naslednjim popisovanji hočem marsikaj enaciga zaznamnjati, iz česar se utegne marsikaj posneti za poznanje zamurske lastnije, pa tudi našim evropejskim otrokam za lepo življenje.

Bil je naš Jožek posebno nežniga telesa, občutljive narave in pri zamurskih lastnijah prav blaziga serca. Njegove lepe oči so dobro dušo razodevale, in bil je zmed narčedniših zamurskih postav. Imel je nekaj v svojim bitji, kar ga je slehernimu človeku prikupilo; precej po potu iz Egipta proti Terstu si je prijatelj pridobil. 14. vel. serp. se podava proti Aleksandrii na turškim parniku, v katerim je bil tudi v. č. O. Bernard žl. Montefranko iz reda sv. Franciška, takrat kustos sv. zemlje, in zdaj veliki poglavar (general) reda sv. Franciška v Rimu. Bili so ta prečastiti redovnik ravno poprej novo franciškansko cerkev v Kajri blagoslovili in so se potem, ne vém, v Rim ali kam podali. Vredno je opomniti, de to prelepo cerkev je neki redovnišk brat zidal, to je, obris zanj napravil in zidanje vodil; podoba za veliki altar, Marija v nebo vzeta, pa je z Dunaja, naj berže od Kuppelwiserja. Ko so častitljivi O. Bernard vidili, de ima Jožef bukve v rokah, so mu obljubili goršēja, 2 piastra, ako se do Kajre nauči eno versto čerk. Ni pa bil svoje naloge spolnil; bil je namreč silo živ in bukve mu niso preveč dišale. Podobica, Dete Jezus, od visókiga gospoda z njih podpisam pa mora še zdaj neki med njegovimi rečmi biti. — Do kristjanov in kersanske vere je fant precej od konca veselje kazal; že v Kajri mi je rekel: „Nočem biti na Turškim; grem v Evropo.“ — Slišal je in učil se skoz dve leti od svoje gospodinje veliko lepiga od kersanstva. Vidil sim ga z njo v cerkev priti in vselej je po ondodni navadi boljših kristjanov v sredi cerkve pokleknil in z gospó vred tla kušnil, prejden se je podal na svoje mesto. Tudi v šolo je nekaj hodil, pa se ni bil nič naučil, razun kake 3—4 arabskih čerk. Za učenje je bil sploh od konca terd. — Na potu mi je pravil, kako bo kej gospodaril; „kupil bom,“ je rekel, „majhniga konjička za 2 piastra (za 2 šestice), in mu bom dal ovsu jesti, da se bo zredil.“ In ko je blizo Aleksandrije prav lep vert z izvrstno cvetečimi cveticami vidil, je rekel: „Taki vert hočem tudi jest imeti.“ Dobil ga je, upam, in se že v njim veseli, v prelepim vertu sv. raja. — V Aleksandrii je vidil turškiga dečka v katoliško cerkev priti, in precej se mu želja vname, de bi se tudi fantek pokristjanil, rekoč: „io voglio facio cristiano“ (hočem ga pokristjaniti, in je zanj molil: „Santa Maria, ora pro nobis!“ (Sv. Marija, za nas Boga prosi.) Znal je namreč zraven arabskiga tudi malo laško lomiti in si je vedil tako pomagati, de je vsako reč dopovedal. — Iz vsih reči se

je vidilo, de ni še skoraj v ničimur nič skušnje imel in je govoril kakor na pr. pri nas otroci pri 3—5 let, desiravno so tamkej rekli, de utegne imeti kakih 7 let; po drugi strani je spet modre rezal, de pri nas mnogi pri 15 letih ne tako. Ko je vidil podobo Jezusoviga presv. serca z mečem prebodeniga, je vprašal, če ima greh tisti, ki je to podoba tako namalal? Tako tudi, ko je vidil podobo križaniga Jezusa itd. (Dal. nasled.)

Češena Marija.

Češena Marija,
Milosti polna,
Gospod je s tabo,
Blažena si med ženami sama Ti,
In blažen Sad je Tvojiga Telesa.

Z milo spomladjo, ktera tihe loge sopet s sladkim petjem gojzdnih prebivavcov napolnuje, je prišel imenitni praznik Marijniga oznanenja, o katerim slovensko ljudstvo močno poje latinsko pesmico „Ave Maria, gratia plena itd.“ ki je zgoraj poslovenjena, skorej ravno tako, kakor se moli; utegne se pri petji vsa vnovič kot posebin odstavik ponavljati. Res je ni temu prazniku bolj primerne kakor tá, ki ima verh tega še prav mičen napév. Ako imate, predragi Slovenci, sekirice, znamke ali note od latinske pesmi, se bote slovenske tudi zlahkama naučili, le „Če“(šena) se kot lahek zlog pred mero (Vorschlagsilbe) brez udarka hitro izreče.

E.

Bukve zastonj, pa nekaj po verhu.

Pred več leti sim, prepričan od škodljivosti in nesreče strupeniga žganja, očitno od te škodljivosti govoril. In takrat so mi visoko spoštovani gospodje prigovarjali, naj bi to, kar sim govoril, tudi v natis dal; de bi se vsi Slovenci prepričali od te škodljivosti. V blagor svoje domovine in misleč, če le eno dušo rešim, ktera bi morebiti zavoljo žganja celo se pogubila, sim že za svoj trud pri tem delu obilno poplačan; zato sim še bolj na tanko to reč premišljeval, več od te čmige bral; žalostne zglede domače in ptuje nabiral in vse to v pogovorih natisniti dal. Nisim mislil, de bi pri tem obogatel in zadovoljen bi bil, de bi se bukve le spečale, ter med ljudstvo prišle; tega pa tudi nisim mislil, de se jih bo tako malo prodalo. Več kot 200 gold. sim takrat v to založil in dobil jih mende 20 nisim nazaj. Pa de bi se bukvice le brale in bi morebiti po branji vender kej pomagale, rad bi pogrešil svoj denar. Zato — in čemu mi je toliko papirja na kupi? sim sklenil, bukvice zastonj ponuditi vsakimu, kdor koli jih le hoče; se vé de bukveveza ne morem siliti, de bi jih tudi zastonj vezal in ponujal; zato sim naprosil bukveveza g. Gerberja, de jih bo nekoliko imel pripravljenih, če jih bo kdo hotel zastonj, le njemu bo za vezanje in ponujanje mogel 10 novih krajcavcev ali eno staro šestico dati.

Prosim duhovne gospode, ko bodo kej bukev kupovali, naj vzamejo še ené teh in naj jih med ljudstvo razdelijo, zlasti tam, kjer ta nesrečna čmiga veliko hudiga dela. Ko bi jih pa kdo kaj več hotel imeti, prosim, naj mi zavoljo tega piše. Rad zgubim svoj denar, ko bi se le kej s tem pomagalo; pa če tudi nerad, sej si pomagati ne morem, če jih noben človek kupiti noče, zlasti tisti ne, ktere zadevajo; pa jest mislim, ko bi se le brale — in pravijo de so mične za branje — bi bilo morebiti vender kej dobička — pri Bogu! — Z Bogam!

Janez Volčič,
kaplan v Šmarjeti.

Cerkvene reči.

Častito duhovstvo opomnimo na novo delo: „Der Beichtstuhl“ von P. Joh. Bapt. Sika, Spiritual etc. in Budweis, ki se nam prav umljivo, rabno in koristno zdi.

Prijazni majnik se bo pa kmal jel približevati, gospodje in ljudje popraševati po bukvah, ki bi bile pripravne za očitno ali posamno šmarnično opravilo. Torej imenujemo nekatere bukve, v katerih so ali že popolnoma izdelane šmarnice, ali pa se dajo tvarine iz njih porabiti in kamor bodi se pritakniti. Enake so: Mariin mesec ali cvetlice Marije Device; Rožen cvet; Lavretanske litanije; Šmarnice Marije Device; Marija, nebes in zemlje Kraljice; Slava Marije Device; Zlata krona Matere Božje; Lilijska v Božjim vertu; Kersansko devišstvo; Sv. Alojzi; Življenja srečin pot; Večen mesec (nove bukvice po šestici, v katerih je za 31 dni vsaki dan kratek pa jedernat premislik); Serce Marije Device; Dvoje naj sveteljši serce; Nevesta Kristusova; Angel varh za žensko mladost; Bukvice od presv. imena Jezusoviga (pri Kremžarji, z mnogimi nauki in zgledi zoper kletvinjo, rotnje...) itd. Večidel tih bukev se dobiva pri Gerberji. — Bog daj, da bi se to lepo opravilo obilno in v velik duhovni prid po Slovenskim tudi to leto opravljalo, in da bi se pri njem molilo tudi za mir sv. Cerkve, za veljavo sv. pravice, in za sv. Očeta, da bi Bog obkrajšal njih britkosti. — Opomniti moramo Slovence tudi na lepe svetinjice čistiga spočetja, na ktere je bukvovéz g. Matija Gerber dal v Einsiedelnu v slovenskim jeziku vrezati navadno molitvico: „O Marija, brez madeža spočeta, prosi za nas, ki k Tebi pribežimo,“ in so tudi pri njem na prodaj. V tistih rečeh nam je domorodstvo posebno všeč, kjer se lepo življenje z njim podpira. To svetinjico, s ktere kuševanjem in molitvico so odpustiki sklenjeni, in ki je sloveča z imenami „čudežna svetinja,“ — to svetinjico bi zlasti mogel vsaki učenec, sploh vsa šolska mladost nositi, pa tudi odrasli ljudje, ker je dobro orožje za obvarovanje svete nedolžnosti, lepiga devišva.

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane, 29. sušca. Sliši se vesela novica, da v predvečernjem zboru (konsistoriji) v Rimu so bili poterjeni Prečastitljivi gospod doktor **Jernej Vidmar** za Ljubljanskiga škofa.

Iz Ljubljane. Visokočastitljiva velika namestnija škofijska je z razpisom od 7. t. m. vred razposlala na vse dekanije kamnotisne iztise pisma verne vdanosti do sv. Očeta v slovenskim in nemškem jeziku. Po Ljubljani že pri vseh farah podpisujejo in upamo, da bo Ljubljana z obilnimi podpisi svojiga katoliškiga duha razodela. Dosihmal vemo, da jih je samo v Ternovski fari že čez 600 podpisanih. Kakor smo pa slišali, da je oče peklenskih drugod šuntajoč capal, kodar so take pisma podpisovali, tako se je bil tudi v ljubljanske ulice in beznice precej po oznanjenim podpisovanji priplazil in je ljudem šepal: „Nikarte, nikarte se ne podpisujte, če ne bote mogli potlej papežu davke plačevati in v njegovo vojašino iti.“ Pa tukaj se bo mende satan in njegov roj s to lažjo opekel; zakaj ko bi bila ta gerda laž tudi resnica, mislimo, da je dosti Krajncov še toliko moških, da bi tudi svoj zadnji vinar in še svojo kožo dali za svojiga preljubiga, od gerdihih puntarjev in nezdušnih tolovajev tako neusmiljeno stiskaniga sv. Očeta. Pa tega ni in ne bo treba. Sv. Oče od nikogar nič ne prosijo in nič ne tirjajo; mi sami jim radovoljno pošljemo pismo, v katerim jim svoje milovanje, ljubezen in vernost razodenemo, in družiga nič; ako kdo kak denarček priverže, je to vse le iz dobre volje. Tudi leta 1849 je Danica nekaj za sv. Očeta zbirala, ko so bili mogli pred razbojniki iz Rima bežati, pa nismo potlej nič slišali, da bi bili zato koga čez Kras k papeževi vojski vlekli, ali da bi bil mogel kdo v Rim hodit franke plačevati. Naj tedaj tolovajski Macinisti in drugi prekucuhi grejo s svojim obrekovanjem in lažmi za peč! Mi pa hočemo z

obilnimi podpisi pokazati, da smo pošteni katoličani in da svojiga Očeta Pija IX. v Rimu ljubimo.

Iz Ljubljane. Sv. Jožefa dan je bilo obhajano razkritje noviga spominka ranjega maršala Radeckiga, ki ga mu je Ljubljana postavila v zvezdnim šetališu. V ta namen so prečastitljivi prošt in veliki namestnik gospod Anton Kos imeli ob 10 v nunski cerkvi pred vojaštvam in mestnjanstvam slovesno veliko sv. mašo. — Bog daj Avstrii noviga Radeckiga, ako na Laškem ne jenja bruhanje.

Iz Ljubljane. Dokončan je nemško-slovenski besednjak, delo, ki je toliko truda in stroškov prizadalo.

Iz Ljubljane. Iz zanesljiviga vira smo zvedili, da so Drobthinice zopet vravnane in je prvi razdelik že v natisu.

V Celovcu so pustni torek milostni knez škof sami pridigovali in po pridigi oznanili Celovčanam, da so jim oskerbeli za postni čas slovečiga pridigarja Jezusoviga reda, č. O. Šneeveis-a. Vsaki četrtek in vsako nedeljo pridiga po popoldrugo uro v prenapolnjeni stoljni cerkvi. — 22. pros. je bil zvoljen odbor za novovredeno društvo sv. Hermagora in v. č. g. And. Einspieler je poterjen njegov vodja in varh. (Slov. Prijatelj.)

Na sv. Višarjih se bo letas obhajala petstoletnica te božje poti. Slovenski prijatelj piše, da so premilostni knez škof Valentin 31. pros. dobili iz Rima privoljenje kti slovesnosti in zraven tudi popolnoma odpustike za romarje, ki jih zamorejo vsi zadobiti, kateri od večernic pred vnebohodom Jezusovim do večernic pred roženkransko nedeljo to romarsko cerkev obiščejo, svete zakramente skesano prejmejo in na papežev namen pobožno molijo.

Iz Tersta se je podal 27. t. m. škof Atanazi Hartmann s štirimi nunami v Patno v Indii. To mesto je opravljal poprej znani škof v. č. O. Atanazi Zuber, ki je pa zavolj bolehnosti prejel iz Rima privoljenje odstopiti. Škof Hartmann je svoje prejšnje mesto Bombay (r. Bombé) č. jezuitam zročil. — Reyer-jeva in Šlikova hiša v Terstu je dala 2000 gold. za sv. Očeta.

Iz Gorice 30. sušca. J. F. — Knjižica, ki je bila že 27. grudna pr. l. po naših mestnih voglih kakor po terzaskih dnevnikih naznanjena in tudi ne zdavno od „Zg. Danice“ omenjena, je 14. t. m. beli dan zagledala. Njeno jasno čelo ima naslednji napis: „La conversione dell'Israelita sordo-muto Giacomo Morpurgo di Gorizia battezzato sotto il nome di Stefano Morpurgo.“ Zapopade tedaj zgodbe o spreobrnjenji našiga gluhomutastiga juda na 80 straneh v veliki osmirk, v laški seer, pa v prav prijetni in lahko razumljivi besedi vsakimu, ki se je le nekoliko v laščini vadal. (Prodaja se pri Paternolli-tu in v zavodu gluho-nemov za 60 nov. kraje.) Natis je čit in prijazen. — Mi jo z veseljem pozdravimo ter jo vsakimu, ki le kaj laškiga ume, priporočamo zaupaje, da kdor jo je že ali jo bo prebral, bo z nami terdil, da je res skoz in skoz mična, kratkočasna in zanimiva. Spisal jo je g. Aleksander Claricini, c. k. vrtnik, tukajšnji deželni svetovavec. Kdor sicer tega blagorodniga gospoda ne pozná, ga bo kmali po njegovih natisnjenih besedah presodil, da mora namreč vsega spoštovanja vreden kristjan, mož pobožniga duha biti, kar je tudi v djanji. Ali samo priserčno željo še pristavimo, Bog daj vsem vladarjem mnogo mnogo takih, ne le v posvetni učenosti prebranih, ampak tudi v zvestobi do naj Vikšiga gorečih vradnikov, ki svoje serce na pravim mestu imajo, kakor ga ima ravno omenjeni pisatelj, kterimu iz goliga spoštovanja zakličemo: Slava mu!!

Razposlane so bukvice po vseh bližnjih primorskih škofijah, ker je njih čisti donesek zavodu gluho-nemov odmenjen.

Uniga dué priobčeni pastirski list o laških homatijah je bil, kolikor je znano, od naših dobrih mestjanov z vso zadovoljnostjo sprejet; tode vender je marsikaka ljuba duša sem ter tje popraševala, ali se ne bo po zgledu drugih, po-

sebo naših velikodušnih Teržanov tudi pri nas za papeža dnar nabiral, ker se tako lepe in tolaživne besede brez djanske podpore temu, ki pomoči potrebuje, malo koristijo. Zatorej menim, bo vsakimu, za sv. reč vnetimu kristjanu prav drago slišati, da se bodo tudi po celi naši škofiji mili darovi za sv. Očeta nabirali. Kakor slišimo, se bodo po mestu te bernje lotili sami v. č. prošt baron Cudelli, kteriga gorečnost za kakoršnekolik dobrotne namene je tu sploh vsem znana in vsega spoštovanja vredna. Čeravno se naša v teh slabih letinah bolj revna škofija z drugimi premožnimi nikakor ne dá prilikovati, bojo vendar njeni otroci po svoji zmožnosti radi darovali sv. Očetu v pomoč. In naj bi bilo pa tudi vse iz ljubezni do nevidniga Poglavarja sv. katoliške cerkve, da jim bo kadaj v njih večni blagor reči zamogel; „Sim bil v ječi in ste me obiskali“.

Za dremotne oči. Ljuba Danica! Stari nadležnik s svojim Kato-novim rekam: Ego vero censeo etc. ... se ti zopet glasi, če mu hočeš malo prostorčka za bojiše dati. Ker se je namreč boj s časniškim satanam napel, je Belcebub novi kamen pod noge zavalil, češ: kako ga boš pa zdaj prestopil, bi rad še enkrat poskusil, naj rogovilež ne misli da me je v kozji rog vgnal ali preveril. Kako vesel sim bil, ko sim v 4. listu pod zvezdico bral, da so začeli te brozge zapušati in dobre liste brati, ker modrimu je dosti, da se le napačnosti zavé in jo opusti! „Utinam ino Deo gratias mi je bilo oboje na enkrat na jeziku ino v sercu; al kmalo potem mi nekdo se po bahaje pravi: Auch gutgesinnte P. und Patrioten lesen die Presse, Ostdeutsche, Wanderer. — Volksfreund & Gegenwart mögen gut sein, aber man liest doch nur Einseitiges; zur Vollständigkeit gehört auch der Gegensatz. Stoj! mu pravim, tega ti ne odpustim tako na tihim. — v Danici se vidiva. Prav, prav, mi reče smehljaje; bi rad vedil, kako se boš iz te štrene izmotal.

Kako bi se izmotal? Za se prav lahko; le bojim se, da bi za „gutgesinnte P. und Patrioten“ nekoliko predebelo ne bilo; pa čigar želodec debele laži in gnjusne zabavlje v časnikih prebavi, bo mende tudi resnico, če je prav debela; naj pa malo vode za njo požre.

Naj pred sim premišljeval, kako bi se to: „Man liest nur Einseitiges, zur Vollständigkeit gehört auch der Gegensatz, po slovensko reklo; pa kakor sim obračal, mi je bil zmirej pred očmi prevod: Pol Boga, pol hudiča,“ kar sicer ni „vollständig“ ampak je „einseitig.“ Tedej: Čednost je dobra, pa „einseitig,“ zur Vollständigkeit gehört auch —, resnica je dobra, pa „einseitig“ i. t. d.; na zadnje bi bila tudi katoliška vera in celó Bog sam „einseitig.“ Pa, dobri patrioti, brez zamere! Jest le vprašam: Komu so taki časniki prijazni, vladi ali Cerkvi? Nobeni ne, ampak neprijatli, sovražniki obeh; tedej kdor jih bere, podpira in širi, je njih deležnik, slab patriot ino še slabji katolik. Sicer pa mislim (in to morde nekterim v izgovor), da serce dobro mislečih patriotov ni toliko hudobno kakor ta rek, in da ta rek ni njihov lastnina, ampak le puhli sad taciga branja.

Res človek ne more brez gnjusa in jeze brati, kar taki zanikarneži, kterih vednost in učenost je malo nad piškavi oreh vredna, pišejo od celi Evrope znaniga in slovečiga dr. Seb. Brunnerja. Res je nezapopadljivo, kako zamore človek, bodi že jud ali kristjan, tako nesramno lagati ino pisačiti, kakor pišejo Vorstadt-Zeitg., Presse, Wanderer ... čez občno spoštovane katoliške duhovnike in škofo. Vender to jim še celo ni dosti — tem obrezanim z neobrozanim sercam. — ampak tako nesramno zaničujejo tudi vero in zapovedi katoliških kristjanov. Tako piše neki mazač: „Pri nas na Dunaju je med postam in nepostnim časam edini razloček v tem, da kadar ni post, imamo le po 3 jedi; v postu pa po 4, in da od postnih jedi vzamemo po dvakrat, ko od mesenih smo zadovoljni le po enkrat vzeti.“ Kaj čem k temu pristavljati? Vsaki lahko spozná, kakiga duha ali olike je, kdor zamore katoliške obrede

tako zaničevati. Ravno tako govorijo od odpustikov, sv. pokore i. t. d. Take časnike in take njih brezvestne pisavce podpirajo katoliški kristjani, pa še hočejo biti dobri patrioti, ali celo gutgesinnte P.! Bi že ne rekel, ko bi bili časniki te baže saj zanesljivi politikarji in vladi prijazni; ali kako prijazni so vladi, nam vlada sama priča, ker mora vse skozi zdaj eniga, zdaj družiga posvariti zavolj spisov, ki razodevajo „offenbare Tendenz, den Umsturz des Staates herbeizuführen.“ Ne morem skleniti, razun da še očitni pričljaj „Gegenwart-iniga“ vredništva sem pristavim, ki pravi: „Gotova resnica je, da vse vredništva naših časopisov (zunej cerkvenih) nimajo serčnosti in volje, katoliško cerkev braniti, ali ji saj pravični biti, desiravno stoji na čelu; „Enaka pravica za vse.“ Vsi so (t. j., vredniki) ali sinovi Izraelovi ali pa kristjani po imenu, tedaj tudi nekako moč, imenitnost in čast v tem išejo, da pri vsaki priložnosti katoliško cerkev in njene zopovedi zasramujejo in zasmehujejo.“ Od zanesljivosti njih politike dalje tako govori: „Naši časnikarji (izloči cerkvene) nimajo značaja in terdnih vodil, temuč sodijo le po videzu. Danes jim je kaka reč in prigodba naj boljši, juter ravno tista naj slabši; danes ukajo, da je mir gotov, juter trobijo: vojska, vojska, kakoršne še ni bilo. In tako tapajo in se lovijo pri vseh rečeh. Ne more pa drugači biti, ker stanovitne podlage — vere — manjka.“ Ergo: — bi jest lahko rekel — iz cerkveniga in političkiga ozira — pa naj bo — ipsi judicate, si — aetatem habetis.

Za sklep vseh spisov o ti reči vprašam: Niso li kje tudi nekeršanski časniki naše dobe, saj tacito more zaznamnani v prepovedi slabe knjige in spise natiskovati, brati, hraniti ali razširjevati? (Vide conc. V. Lat. & conc. Trid. sess. IV. *) Vem, da je tam naj pred govor od spisov (de rebus sacris) zoper vero ino keršansko zadržanje; al pa škoduje in je škodovala ktera knjiga toliko, kolikor dandanašnji brezvestni spisi časnikarjev, ki jih imajo sploh za ravno tako, če bolj ne, gotove ko pridige in sv. pismo? Gotovo ne, ker nobena knjiga ne pride tako vsim v roke, kakor časniki. Zadnjič sim sklenil: Sapienti pauca; dans pa: Et insipienti sat! — Qui habet aures audiendi, audiat! **)

J. J.

✠ Iz poglavitniga mesta soseske kronovine.

Verla Danica! V tvojim zadnjim listu nam gospod oče L. Dolinar prav lepo pričajo, da je ljubezin do denarja gola nespamet. Bog hotel, da bi seme Njih naukov v dobro zemljo padlo in stoterni sad obrodilo, tako da ne bi za naprej toliko žalostnih prigodb imeli poleg mamona, kakor pa do zdaj in še tudi zdaj. Ne le samo sveto pismo, mnogi cerkveni učeniki oponašajo svetu dnarjolakomnost, temuč še tudi zgolj ajdje. Čujmo samo le eniga iz med njih, namreč Virgilija, ki v svoji Eneidi III. 56. tako le zavpije: „O prekleta ljubezen zlatá! kam vender zapelješ ti človeške

*) Jest mislim, naj bi bile take okoljine ko zdaj; toliko pohujšanja po knjigah, letnikih ino dnevnih i. t. d. ko zdaj, gotovo bil bi od cerk. zbora lastin § za pohujšljive spise te baže oklican. Pa nič ne dá; kdor hoče vediti ino razumeti, kaj cerkev o ti reči misli, naj le pazljivo prebira enciklike sv. očeta papeža in liste učenih škofov; ali tudi govore slovečih učnikov v velikih zborih, n. pr. v Kolinu, Freiburgu, če se ne motim, tudi v Lincu im Saleburgu. Pis.

**) K temu naj še mi pristavimo, kar nam je ravno te dni neki svetni gospod, dober katoličan in sloveč ljudoljub z Dunaja pisal o ti zadevi. rekoč: „Sploh je spomina vredno, kako mlačni sovražniki katoliških listov ne naročajo, je zapopadljivo. — da pa tudi katoličanje svoj denar za Cerkvi sovražne, večidel še celo od judov vredovane liste dajejo, in jih tedaj tako djansko podpirajo, to je sramotno (schmachvoll)! Gotovo je sedanjí čas katoliška stran v politiki tako na verh prišla, da bi človek mislil, da se bo katoliška zavednost ganila in pokazala, v resnici pa ... (Nasledvajo „data“ ki jih rajši zmolčimo. Vr.). — Ako smé pri ti lepi priliki še Danica čehnuti, bi rekli, da po vseh razmerah s družimi se sicer vidi, da smo na vernim Slovenskim, vender bi pri primerni gorečnosti ut. gnila imeti saj polovico več naročnikov, kot jih v resnici šteje. Vr.

serca.⁶ Kam pa de taka slepa ljubezin svojiga sužnjiga resnično spravi, hočemo bolj na tanko slišati.

Pred malo dnemi se je pri nas ravno taka zgodila, kakor jo tudi pokojni Šmid v svojim zgodovinskim katekizmu III. d. 227 str. od nekiga stisnjencea pripoveduje, de se je bil samo za to, de se mu ne bi bilo potreba svoje debele mošnje lotiti, v sosesko bolnišnico podal, tam si postreči dajal in tako pravim potrebnežem velik kvar delal. Tako se tudi pri nas neko babše v mestni bolnišnici precej časa dá pitati. Na to pa, de se ga vender znebijo, se verne v svoje staniše, ki ga je po navadi takih babic v čumnatici pod streho imelo. Na tej hoji proti domu sreča omenjeno osebo znana dobra pa vbožna sosedka in jo popraša, kje de je bila, ker jo toliko časa vidila ni? Ta ji odverne, de je dolgo v bolnišnici bolana ležala, in ravno zdaj iz nje pride, je pa tako slaba, de skorej stopati ne more, in ne vé, kaj bo počela, ker vbožica nič nima. Miloserna sosedka, žena revniga delavca in mati eniga sina, ki pa je, de si je tudi sama kakšnin krajcar pridobila, vodo po nekterih hišah nosila, ji na to reče: Bog vé, de sim tudi jest vboga, pa vender, če vam zamorem vstreči, vas povabim, hodite k meni na obed, dokler vam bo drago. Una, s tem prav zadovoljna, se dobrotnici prilizljivo zahvali. Tako nekoliko dni hodi na obed, kadar je ravno burja močno razsajala. Burja utihne in tudi ženica neha na obed hoditi. Dobrotnica si misli, de je morebiti zopet sosedka si začela sama kuhati, ali pa de je kam drugam povabljen. Ker je pa vender neke tri dni kar nič ne vidi, ji na misel pride, de je kje obolela in jo gre obiskat. Terka in terka na vrata, je v zaklenjeni kamrici je vse tiho in mirno. Na to popravi za njo druge ljudi, ki so ravno v tisti hiši gostovali, — pa živa duša od nje nič znati noče. To se ti ženi čudno zdi. Na njeno nadlegovanje zleze nekdo do okna tiste kamrice, v katiri je imenovana vbožica bivala, in vidi de na postelji leži. Na to počne na okno terkati in jo po imenu klicati, ali una se kar ne gane. Potem začnejo na vso moč po vratih telebati, — pa vse zastonj. Zdaj naznanijo pravici. Pridejo vradne osebe, ukažejo ključarju odpreti vrata, in kadar v kamrico stopijo, najdejo njeno prebivavko ne le samo mrtvo, temuč že tudi smerdečo. Zdravniško sprejstvo je pričalo, de je od lakote umerla, uno posvetne pravice pa, de ni nič manj kakor — vboga bila. Najšli so namreč, kakor terdijo, v njeni postelji precej dosti tolarjev, dvajsete, petic in še drugih denarjev. To se je zgodilo pretečeni mesec. (Konec nals.)

Z Nemškiga. R. (Dalje.) „Ali s tem, kar tla rodé, izobraženo ljudstvo ne more zadovoljno biti, hoče tudi obertnijo in kupčijo, fabrike in železnice. — To kersanskemu prepričanju čisto nič ne škoduje. Utegne kdo s kupčijo in z obertnijo se pečati, utegne fabrike imeti ali pa fabrike delati, in zraven tega nar boljši katoličan biti. Ali vozovje konji vlečejo, ali pa s soparam po gladkim železji derči, — to nima z uravnimi zadevami nič opraviti. Zatoraj tudi papeži tega niso nikdar prepovedovali, temuč po svojih deželah se varovali in podpirali ter posebno za kupčijstvo s pripravnim zakonikom poskerbeli: tedaj je le mero te podpore treba odločiti, ki je tacim lotitvam iz državnega premoženja deliti. Gotovo se za to splošno kako pravilo ne more postaviti. Kar napred fabrike zadevlje, je treba opomniti, de za njihove izdelke ne velja tisto, kar za poljske sadove. Kolikor več se na polji prideluje, toliko boljši je, — žitna preobilnost se nobeni državi ni škodovala. S fabrikami pa je kakor z umetno gorkoto, ki je po zimi potrebujemo. Do nekake stopnje je dobrodevna; če presega, je nadležna in ne zdrava. Ako morejo državljani, kar za dom potrebujemo, tudi doma pridelavati, so blagrovati. Ako pa delavška množica živeča od spečevanja na ptuje, preveč naraste, utegne sleherno omahovanje v občevanju neskončno revšino in velike nevarnosti obroditi. Nadalje ima razvijanje obertnije, ki se opira na deljenje dela ter rabo mašin, ta

neogiblivi nasledek, de manjši kapital večí, ki je z manjšimi obrestmi zadovoljin, čedalje bolj zatira, in o neoviranim napredovanji njegovim bi se moglo nazadnje zgoditi, de bi bili napred rokodelci in naposled tudi kmetje pokorni delavci velíciga kapitala. Ko politiška stranka pa se obertnija druží okoli bandera, na katerim ni kersansko zatajevanje samiga sebe, ampak tolaženje poželjivosti zapisano. Ko so se bili toraj na Francoskim kapitálski pervaki do oblasti popeli, jim je množica nimanícev s komunizmom odgovorila. To je nanašala natora okolišin, in ob enacih zadevah se bode to povsod ponavljalo. — Res je sicer, de je taka rast obertnije rimskim deželam še precej odmaknjena, ali ravno tako res je, de mora za obertnijo, kupčijo in fabrijstvo sebična marljivost nar več storiti. Derzeva je kaj nesrečen fabrikant, ker dela skor zmiraj v zgubo. Ako pa Rimljana ne mika ravno veliko po fabrikah delati, mu ni zamiriti. Osoda enacih delavcov ni ravno nar lepši in tolikanj bolj žalostna je, kolikor bolj se fabrijstvo sprostira; redno reči prehitovanje znižuje plačilo in ure za delo množi. Živiga južana dvakrat bolj stežkama stane, biti mu za hlapca mušini in nekoliko poprijemljejev vse svoje žive dni neprehajama ponavljati. Vsakdanje potrebsine so po večim delu papeževih deželá prav po ceni. Rimljane bi toraj le stiska prav hudiga pomanjkanja v fabrike tirala, ali jim je pa taka privošiti? Kar železnice zadevlje, se je z njimi pričelo, in še hitreje bi se narejale, ko bi se mogle brez množenja deržavniga dolgá. Korist železniga kolovozja je gotovo velika in dosega tudi kmeta, ker svoje pridelke ložej spečava.

Ali tudi koristna reč se utegne predrago kupiti, in kdor se podaja v taki kup, res ni dober gospodar. Treba je gledati, na kaj de se deržavno gospodarstvo posebno opira, ali na kmetijo, ali na obertnijo in kupčijo, ki se pa ne da iz tal iztaptati. To razodevlje, koliko de naj deržava na posodo jemlje zavolj železnic. Previdnost je tukaj pametna in tečna. Ali se je morde papeževa vlada s preveliko previdnostjo pregrešila? Kdor bi hotel to razsoditi, bi mogel rimske dežele bolj poznati, kakor pa jih pozna vpijati ljud za gorami.“

„Ali človek ne živi samó od kruha; on imá še druge potrebe razun pogernjene mize ter obleke in strehe.“

Hudobnemu ugovarjanju in natolcovanju se nikdar ne manjka spotik, in ko se mu ena spesne, urno po drugi poseže; grádi mu še tako goste meje, pleti še tako tanke mreže — kakor menek se ti umuza, ker nikdar noče spoznati, de je vjeto in premagano. Ko toraj nasprotniki z grajanjem životarnih okolišin po Rimskim nič ne opravijo, hitro glas poženo o umetnijski in vednostni ubožnosti, ki po njih mislih tam domuje. Gledé tega tedaj opomni imenovani spis: „Kar umetnost zadevlje, je tolikanj, kolikanj ona to ime zasluži, le izraževanje kterekeoli lepote in zatoraj za duševno življenje gotovo kaj velike imenitnosti. Tode čez kersanstvo in čez papeževe dežele se kratkimal ne more pritoževati. Ko se je stavba gerško-rimljanske omike zgrudila, je umetnost z vednostjo vred bežala v cerkveno naročje, ki je roke varovaje čežnjo stegnila. Ko se je storivna misel z noviga oživila, jo je kersanstvo navduševalo, kersanstvo gojilo in varovalo. Rim pa je poglavitni sedež umetnosti, kakor tudi središe katoliške cerkve: to vedó katoličani in protestantje in vsi umetnijski učenci, čeravno protestantje, v rimsko šolo hité. Tode umetnost je svojo posebno detnost zgubila, kolikor kersanstvu sovražna derečina šumi. Bere se namreč neznansko veliko, več ko kdaj, in vender govorniška umetnost ravno s tem, po čemur je umetnost, z izraževanjem namreč lepote ko take veliko manj ko nekdanj premore. Rabiti mora gerdobno čehljanje spohotnosti, mora omertvičene duhove po vsaki ceni, tudi s strahovitimi, nagnjusnimi, nespametnimi rečmi v nekaki derget in viro zazibati, se mora pajdašiti s politiškiimi nameni ali pa glasnica biti vikšiga skrumbe in tako svoj lastni vir

sušiti: tedaj smé pričakovati ploska in plače, sicer ne.“ Inako se godi s slikarji in kiparji. Ker je ne oživlja viši misel in goreče versko prepričanje, je segla po mehaniških pripomočkih, in nekaka merzlota in dervenost se vsim skor izdelkam na prvi pogled zaznava. Zavoljo pogrešanja lastne storivnosti je svetu semtertje treba, da se v znamenje svoje olike o storitvah, nad katerimi se sveti kako slavito ime, z nekakšnim zumétvanim navdušenjem sponosi. Berlé in utrinjajo se le veše, stanovitniga se nič ne zgodi. Edino keršanstvo je budivna, storivna moč. „Zatoraj je prazna, v imenu umetnosti milosti prositi za keršanstvo in Rim.“ (Konec nasl.)

Iz Egipta smo dobili naslednji v slovenšini pisani list, ki ga podamo ljubim bralcem, naj vidijo, kako zgoda ali ne zgoda Slovenca še kamor si bodi zafertaci.

V Kairi, 14. sušca 1860.

Visoko častiti gospod!

Ravno mi pride pismo od gosp. provikarja do vas v roke, in ne boste mi zamerili, da nekoliko verstic tukaj pristavim. More biti se še spomnite mene in mojiga brata, ko smo v kimovcu 1858 na Bohinski Beli pri ondodnem g. fajmostru se pervikrat vidili, ko ste bili ravno s svojimi zamurčki iz Bohinja prišli. Zlo me je veselilo..., pač tudi zato, ko sim vas vidil takrat pervikrat v družbi zamurčkov, za katerih srečo, njih poduk in izrejo ste tako goreče vneti!

Nihče ne more bolje poznati osode tacihi otrok, razun kdor kakor jest, je s svojimi lastnimi očmi jih vidil v njih domovini, zanemarjene na duši in na telesu! Nihče pa tudi bolje čislati ne zamore zaslug za vero in nebasa vnetih misijonarjev, ki se jim je boriti s sto in sto nadlogami, kateri darujejo svoje zdravje in vse posvetno veselje za eni in blagi cilj! Bog naj poverne njih zasluge že tukaj na zemlji: naj bi se vresničile njih naj serčniši želje!

Vem de veste, da je misijonski štacijon iz Hartuma v Šelal prestavljen, blizo Asvana, kjer je kraj veliko bolj zdrav, kakor v Hartumu. Prečastiti gospod provikar Kirchner je v sredi mesca svečana v Šelal prišel, kjer se je za novo hišo imel kraj odmeniti, kteriga je egiptovski paša misijonski družbi podaril. Nektare razpertije s komisijo, ktera je bila za to določena, bodo pa skoraj gosp. provikarja primorale, da se bo mogel v kratkim v Aleksandrijo podati, kjer se bo ta reč potém dognala. — Tukaj je pač hudó z vsimi takimi napravami: niso prevoljne domače egiptovske vradnije, pa tudi od evropejske stranke se marsiktera reč sproži, ki ni ravno v prid in korist našimu misijonu.

Upam, da ste zdravi, častiti gospod. Prosim vas, me ponižno prečastitimu gosp. dr. P. in prof. Jan. P. priporočiti. Bog Vas ohrani, in ohranite v blazem spominu svojiga udaniga služabnika

J. Švegel-na,

c. k. konzular-elev-a pri ces.
generalkonzulatu v Aleksandrii.

Opomnjeno pismo pa je od č. O. Reinthaler-ja iz Šelal-a, ki naznanja, da je bil g. provikar Kirchner v kratkim na pot v Kairo in Aleksandrijo odmenjen po misijonskih opravilih. Zdaj pa še boleha za nasledki merzlice in popotniga truda. Na koncu lista so te-le njegove lastnoročne verstice pristavljene: „Moj bolehní stan je zgolj nasledek merzlice v Hartumu in letašnjiga prav trudivniga popotovanja skoz pušavo; upam, o prihodu perviga parnika v mal. serp. v Aleksandrii naznanil dobiti.“ — Pisava razodeva zarés bolehnost; priporočimo preblaziga gospoda misijonskim prijatlam v molitev, da bi usmiljeni Bog njegovo drago življenje ohranil. Vr.

Razgled po keršanskim svetu.

Avstrijansko. Na Dunaji je bil 26. sveč. v kapeli papeževiga poslanca slovesno keršen neki Izraelec, oče

3 otrok, bivši vojašk zdravnik; po sv. kerstu je bil tudi od apost. poslanca svitl. gosp. de Luka birman in obhajan. — V Kopensteinu na Štajarskim so se 5. sveč. 3 ljudje, 2 moža in 1 žena, iz Ogorskiga, vernili v naročje sv. matere katoliške Cerkve.

Usmiljene sestre so se že po vsih znatniših mestih na Jutru vstanovile, odkar je bila vojska v Krimu. Persijski Šah jim je odločil 1200 frankov na leto za njih postrežbo, ki jo vsim delé brez razločka vere.

Kardinal pervostoljnik v Ostrogonu so dali za sv. Očeta 2000 gold., pervostoljni kapitel 50 ces. cekinov; iz Buda-Peste je prišlo 141 ces. cekinov, 60 fr., 600 gold. a. v., in zbra se zmiraj dalje.

V Zagrebu se bo neki prvi okrajni cerkveni zbor sošel v god presv. Trojice, pravi „Kat. list.“

Tudi Beneški patriarh in drugi ondodni škofje so priporočili zbirke za sv. Očeta.

Iz Briksna je prelepo opravljeno in vezano pismo verne vdanosti sv. Očetu Piju IX. poslano — v latinskim in domačim jeziku. Podpisanih je 68.625 imen.

V stoljni cerkvi sv. Štefana na Dunaji je bil v pušici za sv. Očeta tudi bankovec za 1000 gold. najden.

Iz Rima pišejo med drugim: V sredi mnogoterih britkost in nadlog so edino tolažilo in upanje za svobodo in vero na Laškim za Bogam sv. Očce. Stari, slabotni, brez orožja, in zapušeni od vsih posvetnih podporen, so poživljani od žive vere, stanovitni v stiski in pohlevni kakor božje jagnje, molijo in spodbudajo k molitvi, in z molitvijo zoperstojé zalezovanjem, ki jih od vsih strani obdajajo, in ki jim še celo z marsikteriga trona protijo... Papeži so že večkrat Italijo rešili, in papeštvo jo bo rešilo tudi iz sedanjiga viharja.

Sv. Očce hodijo vsaki petek mesca sušca v cerkev sv. Petra molit. 16. t. m. so si bili zvesti rimski mestnjani odmenili, o ti priliki svojiga ljubljeniga sv. Očeta razveseliti. Zbralo se je bilo v cerkvi toliko ljudstva, kolikor že veliko let nobenkrat ne: nezmerna ladija je bila vsa napolnjena klečé molečih. Pred cerkvijo se je razlegal stari rimski klic: sv. Očce, blagoslovite nas! Do solz ginjeni so po obeh straneh sv. Očce blagoslov delili, in ko so potem molili, je vsa neštevilna množica z njimi molila. — Zraven tega pa tudi rogovileži ne počivajo, in marsikaj počenja.

Kardinal-vikari Patrizzi v postnim pastirskim listu popisuje stiske in nevarnosti, ki papeštvu žugajo in vse verne k goreči molitvi opominja. Vse svetinje po rimskih cerkvah se bodo zverstama k češenju izpostavljaše, kar se sicer le v posebnih namerljajih zgodi.

V Rimu je 10. sveč. umerl O. Jož. Marchi, Furlan iz Tolmezza, kateri si je posebne zasluge pridobil s svojo učenostjo v starinskih rečeh in zlasti z učenimi preiskovanji po rimskih katakombah ali podzemeljskih rakah. Skoz 10 let je hodil po večkrat na teden v te svete hrame, spremljan od izobraženih domačih in tujih! Dosti protestantov je bilo tukaj ginjenih, ki so katoliške resnice vidili poživljene na mertvih kamnih iz prvih časov itd., da so jeli premišljevat, resnice iskati, ki so jo poslednjič našli — vernivši se v katoliško Cerkev.

Na Laškim ima sedanji čas zlasti veliko opraviti angleška Antikristova družba, ki se kliče sama sebe: „evangeljska zveza“, je pa le Luciferjeva zveza. Ta zveza zbira denar, da podpira sovražnike katoliške cerkve in ima zlasti namen, papeštvo razdijati. Za svojo stran išče kralje in visoke glave pridobiti, tudi Mazzini, podpihovavec zatilniške morije (Meuchelmordstifter), je njen družnik zoper Rim in Laško.

V Toškani je preganjanje duhovnov na belim dnev, vsaki dan zaprejo kteriga duhovna ali mniha. Po cerkvah prežubi na vsako besedo prežijo in vladi puntarski naznanjajo. Vsi, ki so cerkvam kej dolžni, morajo tisto puntarski

vladi odrajtati. Je pa tudi nejevolja zavolj tacihi gerdobij velika med terdno katoliškim ljudstvom. — Minister bogočastja v Florenci je nevarno zbolel, in nadškof si neki močno prizadevajo, ga s sv. Cerkvijo spraviti.

Romanjo z družimi laškimi okrajinami je po glasovanju ljudstva, češ de, radovoljnimi, Sardinija pogoltnila. Ne vé se še, če bodo sv. Oče kralja, ki je s tem ropam izobčenju zapadel, tudi očitno izobčili, ali ne.

Bianchi Giovini, zaklet sovražnik sv. Cerkve, papeža in duhovstva, grozovitini zasramovavec sv. vere, zagovarjavec kraljemorstva, se je na bolniški postelji s sv. Cerkvijo spravil in prejel ss. zakramente iz rok duhovna, kakoršne je poprej tako silno sramotil in čertil. — O kako marsikdo bi molčal, ako bi pomislil, kako težko mu bo enkrat preklicovati, kar je hudiga raztrosil!

Iz Madrida so sv. Očetu tako-le pismo poslali: „Sveti Oče! Španjoli, Tvoji verni otroci, Tebi v brambo vse ponudijo, kar so in kar imajo. Ne za eno ped ne odstopi s Svoje svetne vlade. Na Španjolskim imaš 15 milijonov, na celi zemlji dve sto milijonov poslušnih sinov, pripravljenih, svoje življenje za Tvoje ohranjenje dati. Reci, le z očesam migni, in pojdemo na boj.“

Orleanski škof, slavovitni Dupanloup, je izvojskoval cerkveni reči zmago, nad ktere častitljivostjo vse veselo sterimi. Sovražniki, nesramni list Siecle in žlahta ranje. monsgr.-a Rousseau-a, so tega častitljiviga moža bili celo pred sodbo spravili, ali francoska sodnija je tukaj pokazala, de se svoje dolžnosti zavé; prva tožba je bila v njegovo nar večji sramoto zaveržena, druga pa od sodnije odbita ali odvernjena.

Angleško. Neki veljak (lord), ki je pred nekaj časom v katoliško Cerkve prestopil, je neki sv. Očetu poslal 20.000 tolarjev.

Tudi na **Holanškem** so zbirke za sv. Očeta obilne.

V Bogoti v srednji Ameriki je ondotna katoliška duhovščina množico izbarantanih protestantskih biblij zbrala in sredi mesta na nekem prostoru sežgala. Angleški poročnik se je vpiral zoper to obsodbo, severo-amerikanski pa je sam bil v pričo radovedin gledavec. — Kdo si vé, kaj te protestantske ljudi moti, de svete pisma kazé in tako skazéne na milijone po vsim svetu raznašajo? Celo v Gradcu so nedavno nekaj enaciga blaga našli! Ko gre sv. pismo kazit, bi se vender lahko prepričal, de je v zmoti, kakor denarni ponarejavec (Falschmünzer) lahko vé, de je tát, in se ne more z nevednostjo izgovarjati.

V severni Ameriki v St. Louis-u je bil neki hudodelnik, goljuf in morivec Thornton, k smerti obsojen. Duhovni in svetni so tišali vanj, de naj se z Bogom spravi; pa vse zastonj. Njegova sestra, nuna, mu pošlje pismo z molitvico sv. Bernarda k Marijinu presv. Sercu in svetinjico; on vse v kot verže, še brati noče. Malo pred smertjo ga napravi duhoven, de naj saj pismo svoje sestre bere. Začne, in ko bere „Memorare“, se mu nepredvidama serce spremeni, — pripravljen je k spovedi, prejme sv. zakramente, in gre ves omečen v smert.

Turško. V Rumelii, Azii, Arabii in po otocih srednjega morja je 11.680 mohamedanskih šol z 11.942 učenci, 231.436 učenci in 111.479 učenkami; kersanskih šol pa je 2325 z 2856 učenci, 112.273 učenci in 9173 učenkami.

Kersanstvo je raslo v naslednji razmeri: V prvim stoletju je bilo kristjanov do 500.000; v petim stoletju do 15.000.000; v desetim do 50.000.000; v petnajstim do 100.000.000; v osemnajstim do 200.000.000.

Azija. Francoski misijon na Libanu je bil od turških vojakov napaden, 3 zmed njih so se vikšiga O. Bilotet-a lotili. Veliki poglavar v Bejrutu pa je une 3 na galejo obsodil, posado spremenil in misijonski hiši 20.000 frankov odškodnine privolil.

V Afriki je bilo l. 1857 že 19 škofij, vikarij ali prefektur, veliko samostanov in misijonarjev. Po nar. novejših naznanilih šteje Afrika na 543.570 štirjaških milijah 200 milijonov prebivavcov, med njimi 1.200.000 rimskih, 10.000 greških katoličanov, 185.009 protestantov, 3.000.000 armenov in koptov, čez 56 milijonov mohamedanov, kakih 700.000 judov; drugi so divji neverniki. — O Jezus, zavoljo svoje sv. smerti na križu se usmili ubogih mohamedanov. — O Marija, nebeška Kraljica! prosi za uboge zamurce, de bodo z nami vred deležni obljud Kristusovih.

Součencu v spomin *).

Na jasnim nebu mila zora sije,
In solnce vzhaja, vedno višje plava,
Oživlja v zlatih žarkih se narava;
Al glej, — že za oblak se solnce skrije.

Serce mladó si sreče vence vije,
Mu zala je prihodnjih dni planjava;
Al — kratka je mladostnih sanj naprava:
Ah, serce tvoje, France, več ne bije! —

Pa vender, blagor ti, po hitri poti
Odšel sedanjih dni si težki zmoti,
Kjer laž le in krivica gospodari. —

Težavni so kreposti sveti bôji:
Nehali tebi so, kot upi tvoji;
Presrečnimu se rajsko solnce žari.

A. U. Okiški.

Duhorske zadere.

V Ljubljanski škofii: Gosp. Ign. Keršišnik, beneficiat v Ipavi, je 19. t. m. umrl. R. I. P.!

Darovi za sv. Očeta papeža Pija IX.

G. M. H. 3 gold. — G. J. Demšar 2 gold. — Dva dobrotnika iz Železnikov 3 gold. — G. M. P. Estote fortes — 2 gold.; — et pugnate cum antiquo serpente 1 tol. t. j., 2 gold. st. dn.

Dobrotni darovi.

Za afrikanski misijon.

G. J. Demšar, l. v B. 2 gold.

Za neko revno deržino na Dolenskim.

Iz neimenovane roke 2 gold. 20 kr. — R. J. K. 2 gold. — Mož in žena v T. 10 gold. — G. M. H. 2 gold. — Neimenovan 2 gold.

Pogorori z gg. dopisovavci.

Več gospodam: Zavolj gnječe v tvarinah več spisov, za post umerjenih ali pa primérnih ni moglo na versto priti; privilegij se bodo pa tudi za druge čase. — G. R.: Prav hvaležno oboje prejeli; iz ravno omenjenega ozira ne moremo Vaše želje do čistiga spolniti. — G. F.: Smo pismeno odgovorili in upamo, de ste vse prejeli. — V. č. g. K. v T.: Smo posebno hvaležni. — G. — č.: Tu ne cede malis, sed contra audacior ito!

Ravno je prišla pri Blazniku na svetlobo in se pri Giontinitu dobiva že napovedana knjižica našiga verliga rojaka na Dunaji, gospoda Jož. Rogača, imenovana: Narodnost in Slovenstvo, ki prav čversto razjasnuje in obravnava ces. ukaz zastran učniga jezika, zlasti v oziru na Slovenstvo. Rečemo zanesljivo, de bo vsaki v nji veliko več našel, kot se nadja.

*) Francé Kerč, priden in izverstin učenec 6. latinske šole v Ljubljani, je umrl za pljučno boleznijo 12. sušca. V sredo, 14. sušca, so ga pokopali na Primskovem pri Krajuju; veliko njegovih součencov je bilo pričujočih. Bog mu daj nebesa!